

Mál nr. 238/2010

M

og

vátryggingafélagið X v/ lögmæltrar starfsábyrgðartryggingar hönnuða.

Ágreiningur um gildissvið lögmæltrar starfsábyrgðartryggingar hönnuða.

Gögn.

1. Málskot, mótttekið 17.8.2010, ásamt fylgigögnum.
2. Bréf X, dags 3.9.2010.

Málsatvik.

M rekur arkitektastofuna A. Með samningi á árinu 2004 tók A að sér að hafa yfirumsjón með öllum innanhúsframkvæmdum, þ.e. bæði hönnun og verksumsjón, við húseignina B í Kópavogi, en eigendur B höfðu þá fest kaup á henni fokheldri að innan en fullfrágengninni að utan. D, starfsmaður A, sá um framkvæmd samningsins fyrir hönd A. Þannig munu M og D hafa séð um hönnun, verksumsjón, eftirlit og úttektir í tengslum við framkvæmdirnar. Jafnframt tóku M og D að sér að afla tilboða, réðu iðnaðarmenn og verktaka til verksins fyrir hönd eigenda B. Fengu M og D greitt fyrir verksumsjón og eftirlit.

Fram komu ýmsir gallar á þeim framkvæmdum sem hér að framan hefur verið lýst. Kröfðust eigendur B skaðabóta úr hendi M, D og fleirum sem komið höfðu að framkvæmdunum. Með dómi Héraðsdóms Reykjaness var komist að þeirri niðurstöðu að M og D bæru óskipta ábyrgð á ýmsum þáttum sem úrskæiðis höfðu farið. Þeir þættir sem leiddu til skaðabótaábyrgðar M og D samkvæmt dóminum voru eftirtaldir:

- Galli á loftræstingu hússins þannig að loftræstingu vantaði frá eldhústækjum.
- Parket í húsinu reyndist ónýtt sökum þess annars vegar að lekið hafði frá baði þar sem D hafði ákveðið að ekki skyldi fúgað á milli flísa eins og nauðsynlegt var og hins vegar að ekki var fylgst nægilega með lagningu parketsins og að rétt vinnubrögð væru viðhöfð varðandi rakastig í gólfi og rakastig í parketi.
- Röng hönnun af hálfu D með því að fyrirskipa að náttúrusteinn skyldi lagður á böð og á gólf í forstofu og eldhúsi án þess að fúgur væru hafðar í milli.
- Eftirlit með magntöku og yfirfærslu á tveimur reikningum frá trésmíðaverktaka brást.
- D lét fúga í herbergjum án þess að hafa kynnt það húseigendum fyrirfram.
- Kostnaður vegna loftræstikerfis varð hærri en efni stóðu til vegna skorts á hönnun og slakrar samræmingar og verksumsjónar af hálfu M og D, en loftræsting á böðum og í eldhúsi var unnin eftir hugmyndum D en síðan var henni breytt í eldhúsinu.
- Múrari fékk ofgreitt þar sem þar sem tilboð hans átti að standast miðað við magntölur.

Var M og D gert að greiða eigendum B skaðabætur samtals að fjárhæð 7.586.081 krónu, að því er fram kemur í forsendum dómsins, auk vaxta og málskostnaðar. M greiddi dómkröfurnar á hendur sér með samtals 11.138.889 krónum. M hafði keypt lögmæltu starfsábyrgðartryggingu hönnuða hjá vátryggingafélaginu X, en mælt er fyrir um ábyrgðartryggingu þessa í 3. mgr. 47. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997. Hefur M krafist þess að tjón hans vegna ábyrgðar sinnar gagnvart eigendum B verði bætt úr vátryggingunni. X hefur hafnað bótaskyldu þar sem það telur tjónið falla utan gildissviðs vátryggingarinnar.

Álit.

Í 48. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 er mælt fyrir um það að rétt til að leggja fram uppdrætti vegna byggingarleyfis hafi þeir sem hlotið hafa löggildingu ráðherra. Eru þar einnig taldar upp þær starfsstéttir sem sótt geta um slíka löggildingu og að hvaða skilyrðum fullnægðum.

Í 49. gr. er svo mælt nánar fyrir um að arkitektar og byggingarfræðingar, verkfræðingar og tæknifræðingar, byggingarverkfræðingar og byggingarfræðingar, innanhúsarkitektar og landslagsarkitektar (landslagshönnuðir) og rafiðnfræðingar geti hlotið löggildingu hver á sínu sérsviði.

Samkvæmt 1. mgr. 47. gr. laganna skulu aðal- og sérupprættir vera gerðir af hönnuðum sem hafa fengið löggildingu, sbr. 48. og 49. gr. laganna. Hönnuðir skulu árita teikningar sínar og þannig ábyrgjast að hönnun sé faglega unnin og í samræmi við lög og reglugerðir um byggingarmál. Þá segir í 2. mgr. lagagreinarinnar að sá sem áritar aðalupprátt er samræmingarhönnuður og hann ber ábyrgð gagnvart byggingaryfirvöldum að á að sérupprættir, sem lagðir eru fram til samþykktar, séu í samræmi innbyrðis og við aðalupprætti. Þá er kveðið á um það í 3. mgr. greinarinnar, eins og áður getur, að hönnuður, einstaklingur eða fyrirtæki þar sem löggiltur hönnuður starfar sem leggur upprætti fyrir byggingarnefnd eða byggingarfulltrúa skuli hafa fullnægjandi ábyrgðartryggingu.

Þegar framangreind ákvæði eru virt verður að telja að sú ábyrgðartrygging sem mælt er fyrir um í 3. mgr. 47. gr. takmarkist við þá ábyrgð löggilts hönnuðar að sú hönnun, sem felst í árituðum uppráttum og lagðir eru fyrir byggingarfulltrúa eða byggingarnefnd, sé faglega unnin og í samræmi við lög og reglugerðir um byggingarmál, sbr. síðari másl. 1, mgr. 47. gr. Tjón sem hönnuðir kunna að valda og ekki verða rakin til mistaka við slíka hönnun falla því utan gildissviðs hinnar lögmæltu starfsábyrgðartryggingar. Er það einnig í samræmi við gildissvið starfsábyrgðartryggingarinnar hjá X, en í 1. gr. váttryggingarskilmála váttryggingarinnar segir að váttryggt sé gegn bótaskyldu, er fellur á váttryggingartaka sem löggiltan hönnuð uppráttur fyrir byggingarnefnd í því tilviki að þriðji maður verður fyrir almennu fjártjóni sem rakið verður til hönnunarstarfs váttryggingartaka og hann hefur ábyrgst með áritun á teikningu sína, sbr. 1. mgr. 47. gr. laga nr. 73/1997.

Samkvæmt gögnum málsins verður ekki séð að þau tjónsatvik, sem leiddu til skaðabótaábyrgðar M og D gagnvart eigendum B, verði rakin til mistaka við hönnun sem fram kemur á uppráttum sem lagðir hafa verið fyrir byggingarfulltrúa eða byggingarnefnd áritaðir hafa verið af D eða öðrum löggiltum hönnuðum hjá M. Tjón það sem M varð fyrir og fólst í skaðabótaábyrgð hans gagnvart eigendum B fellur utan gildissviðs hinnar lögmæltu starfsábyrgðartryggingar hönnuða hjá X. Af þessu leiðir að tjón M fæst ekki bætt úr ábyrgðartryggingunni.

Niðurstaða.

Tjón M bætist ekki úr starfsábyrgðartryggingu hönnuða hjá X.

Reykjavík, 29. september 2010.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.